EUROPESE
COMMISSIE

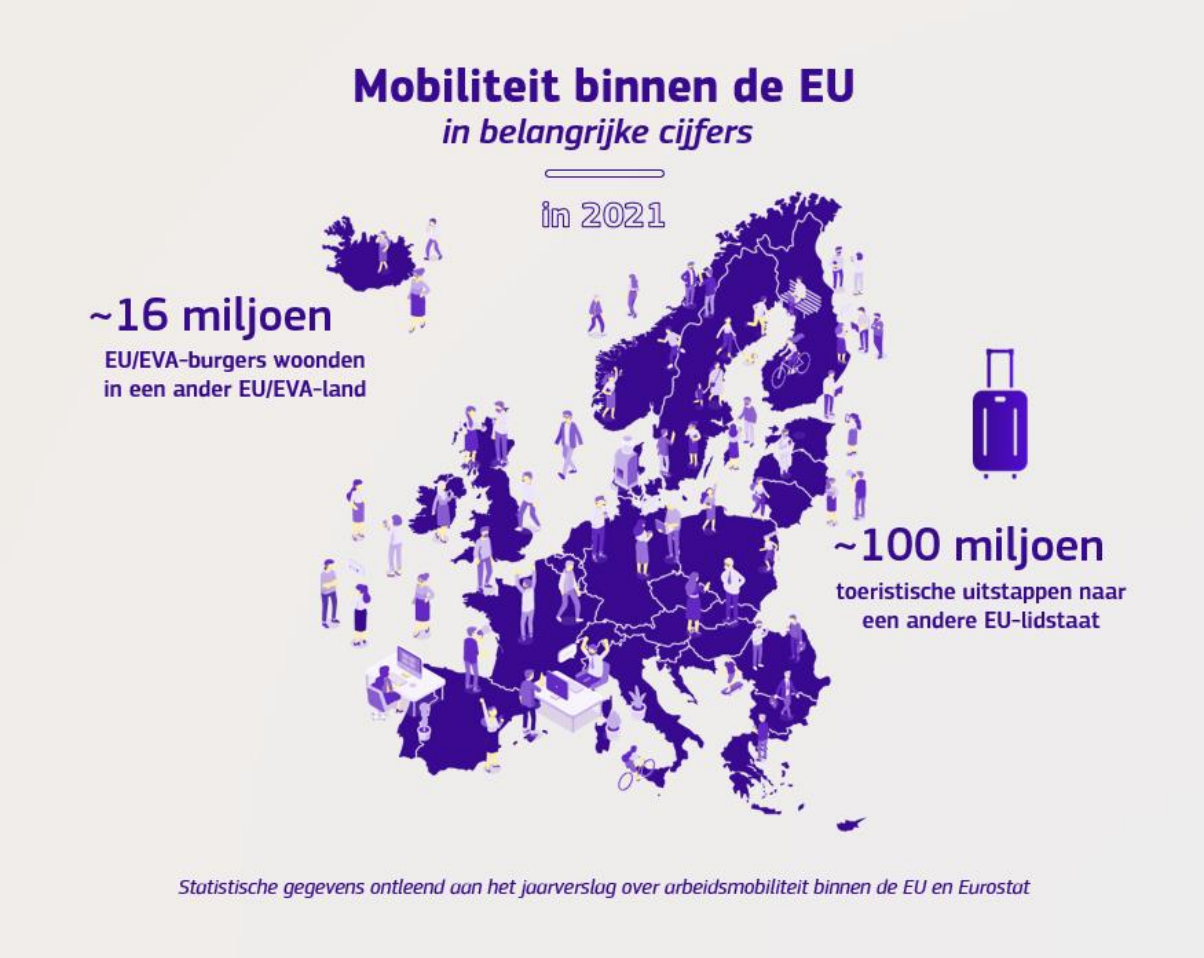
Brussel, 6.9.2023
COM(2023) 501 final

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN DE REGIO'S

over digitalisering bij de coördinatie van de sociale zekerheid: het vrije verkeer op de eengemaakte markt vergemakkelijken

1. Inleiding

Dit jaar bestaat **de eengemaakte markt[1] en het burgerschap van de Europese Unie 30 jaar**. Beide illustreren **het recht op vrij verkeer als een belangrijk resultaat van de Europese integratie**. Meer dan 55 % van de burgers is van mening dat dit recht goed is voor de Europese integratie, de arbeidsmarkten en individuele personen in het algemeen, terwijl 84 % van de burgers van mening is dat dit recht gunstig is voor de economie van hun land[2]. Dankzij mobiliteit binnen de EU kunnen mensen "Europa ervaren", toegang tot meer kansen in het dagelijkse leven en op het gebied van onderwijs en werk krijgen en nieuwe vaardigheden verwerven. Ook neemt de productiviteit toe en worden tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden aangepakt[3].

De regels voor de coördinatie van de sociale zekerheid[4], die dateren uit de begindagen van de Europese integratie, **beschermen de socialezekerheidsrechten van mensen wanneer ze zich binnen Europa verplaatsen**. Ze waarborgen dat mensen hun uitkeringen (zoals ouderdoms-, werkloosheids- of gezinsuitkeringen) blijven ontvangen en gezondheidszorg

---

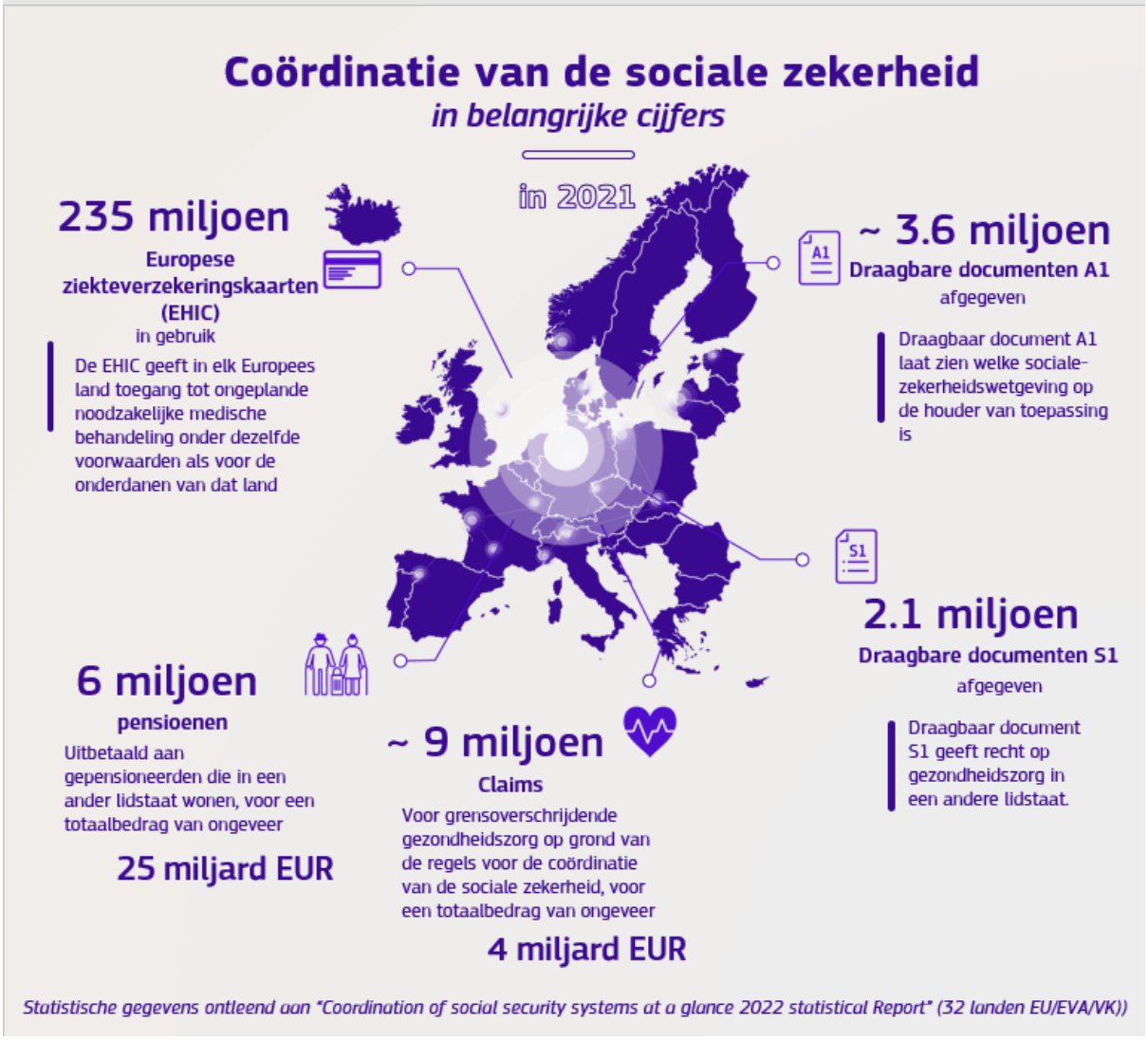
1 Mededeling van de Commissie: 30 jaar eengemaakte markt

2 Eurobarometer-enquêtes: "Intra-EU labour mobility after the pandemic", beschikbaar via de link: Intra-EU labour mobility after the pandemic – december 2022 - Eurobarometer-enquête (europa.eu), en "European Union Citizens and Democracy – July 2020.

3 European Parliamentary Research Service (2020) – Coronavirus and the cost of non-Europe en OECD Economic Survey: Euro Area 2021, OECD Publishing, Parijs.

4 Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en Verordening (EG) nr. 987/2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004. Deze verordeningen zijn ook van toepassing in Noorwegen, IJsland, Liechtenstein en Zwitserland. De overeenkomsten met het Verenigd Koninkrijk bevatten specifieke regels.

genieten, zelfs als ze naar een ander EU-land reizen of verhuizen. Over de modernisering van deze regels wordt momenteel onderhandeld door het Europees Parlement en de Raad van de EU[5].

Toch bestaan er nog steeds **aanzienlijke mogelijkheden om de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels te verbeteren en faire arbeidsmobiliteit te ondersteunen door voor meer digitalisering** op dit gebied **te zorgen** als onderdeel van de inspanningen om de digitale transitie in Europa te versnellen, de administratieve lasten te verminderen en het concurrentievermogen van de Europese economie te verbeteren.

Burgers en bedrijven worden in grensoverschrijdende situaties vaak geconfronteerd met problemen in hun contacten met socialezekerheidsinstellingen, arbeidsinspecties en zorgaanbieders. De procedures om socialezekerheidsrechten te staven en te verifiëren kunnen tijdrovend zijn en veel administratieve lasten meebrengen, aangezien ze vaak de fysieke aanwezigheid van de betrokkenen en fysieke documenten – "draagbare documenten"[6] zoals de Europese ziekteverzekeringskaart (EHIC) – vereisen. Bedrijven kunnen worden geconfronteerd met administratieve kosten en obstakels, vooral wanneer ze hun werknemers

5 COM (2016) 815 final.
6 Zie standaardformulieren voor uw sociale zekerheid - Your Europe (europa.eu).

tijdelijk naar het buitenland sturen[7]. Deze obstakels kunnen een afschrikkend effect hebben op burgers die hun recht op vrij verkeer willen uitoefenen, en op bedrijven die bereid zijn in het buitenland zaken te doen om de vruchten van de eengemaakte markt te plukken. Ze werden tijdens de Conferentie over de toekomst van Europa en door het burgerpanel over leermobiliteit genoemd als belangrijke punten van zorg voor de burgers[8].

Ondanks de initiatieven van de afgelopen jaren om de uitwisseling van informatie te verbeteren, ondervinden ook socialezekerheidsinstellingen, zorgaanbieders en arbeidsinspecties moeilijkheden bij de toegang tot en de uitwisseling van gegevens als gevolg van onvoldoende interoperabiliteit tussen de nationale systemen. Er zijn ook kosten: bijvoorbeeld voor de afgifte, de verificatie en de periodieke vervanging van documenten en wegens het risico op fraude en fouten bij het gebruik van draagbare documenten en de Europese ziekteverzekeringskaart[9].

Ook het Europees Parlement[10], de lidstaten, de socialezekerheidsinstellingen en de sociale partners hebben voor EU- en nationale maatregelen gepleit om de procedures voor burgers en bedrijven verder te vereenvoudigen, administratieve obstakels af te bouwen en op meer interoperabele, onderling verbonden en geautomatiseerde socialezekerheidsstelsels over te schakelen. Dit was een van de belangrijkste conclusies van een conferentie op hoog niveau over "Digitalisering bij de coördinatie van de sociale zekerheid (ESSPASS) en arbeidskaarten", die op 1 maart 2023 heeft plaatsgehad. Op de conferentie werd ook gepleit voor meer duidelijkheid over de verschillende EU-initiatieven en de wijze waarop ze elkaar aanvullen.

Om aan deze verzoeken te voldoen en de problemen waarmee burgers en bedrijven worden geconfronteerd te verhelpen, biedt deze mededeling een overzicht van de bestaande initiatieven – als onderdeel van het algemene digitale landschap – en worden verdere maatregelen voorgesteld die op korte en middellange termijn moeten worden genomen.

Dankzij **meer digitalisering** op dit gebied is het mogelijk:

- de administratieve obstakels en kosten voor mobiele burgers en bedrijven die in het buitenland actief zijn (met inbegrip van kleine en middelgrote ondernemingen), te reduceren door de digitale interactie op het gebied van sociale zekerheid met overheidsinstanties te verbeteren.
- de kwaliteit van overheidsdiensten en de efficiëntie bij de coördinatie van de sociale zekerheid te verbeteren.
- de uitwisseling van informatie en de samenwerking tussen instellingen te verbeteren dankzij betere interoperabiliteit, automatisering en de uitwisseling van gegevens.
- het risico op fouten en fraude bij de sociale zekerheid (onder meer de vervalsing van documenten) te verminderen en zo de burgers beter te beschermen en faire arbeidsmobiliteit te bevorderen.

Deze mededeling draagt bij tot de inspanningen van de EU om de digitale transitie in Europa

---

7 Volgens de inventaris van belemmeringen van de Commissie uit 2020 vormen de administratieve lasten als gevolg van de regels inzake de detachering van werknemers naar het buitenland een van de belangrijkste obstakels voor de eengemaakte markt.

8 Conferente over de toekomst van Europa – eindverslag en Aanbeveling 20 van het panel over leermobiliteit.

9 Voor gevallen van fraude en fouten bij het gebruik van draagbare documenten en de Europese ziekteverzekeringskaart: Fraud and errors in the field of EU social security coordination en Cross-border healthcare in the EU under social security coordination – reference year 2021.

10 Zie de resoluties van het Europees Parlement: P9_TA(2020)0371; P9_TA(2020)0284;P9_TA(2021)0007; P9_TA(2021)0249; P9_TA(2020)0176; P9_TA(2021)0473 ; P9_TA(2023)0203.

te versnellen en een mensgerichte benadering van digitalisering te bevorderen. Een belangrijke doelstelling van het **beleidsprogramma voor het digitale decennium**[11] is ervoor te zorgen dat onze digitale omgeving inclusief is en dat overheids-, gezondheids- en zorgdiensten toegankelijk zijn in een voor iedereen betrouwbare en veilige onlineomgeving. Het programma stelt concrete doelstellingen voor de digitalisering van overheidsdiensten vast: zo moeten alle belangrijke overheidsdiensten uiterlijk 2030 online toegankelijk zijn. Het beleidsprogramma voor het digitale decennium omvat ook streefcijfers inzake digitale vaardigheden: zo moet 80 % van de mensen in de leeftijdsgroep van 16 tot en met 74 jaar ten minste over digitale basisvaardigheden beschikken. Het verbeteren van digitale vaardigheden is een van de belangrijkste doelstellingen van het **Europees Jaar van de Vaardigheden**[12].

In de **Europese verklaring over digitale rechten en beginselen**[13] wordt nogmaals op de centrale rol van de burgers bij de digitale transitie gewezen en het belang van gegevensbescherming en -beveiliging, inclusiviteit en toegankelijkheid benadrukt. Mensen moeten ook vrij kunnen kiezen of ze digitale hulpmiddelen al dan niet willen gebruiken.

2. De mogelijkheden van de digitalisering benutten om het vrije verkeer en faire arbeidsmobiliteit te ondersteunen

2.1 Voor de coördinatie van de sociale zekerheid relevante sectoroverschrijdende EU-initiatieven

De digitalisering van overheidsdiensten is van cruciaal belang voor moderne en efficiënte overheidsdiensten die aan de behoeften van burgers en bedrijven voldoen – door voor toegankelijke en vlotte digitale interactie te zorgen – en tot het succes van de Europese eengemaakte markt bijdragen.

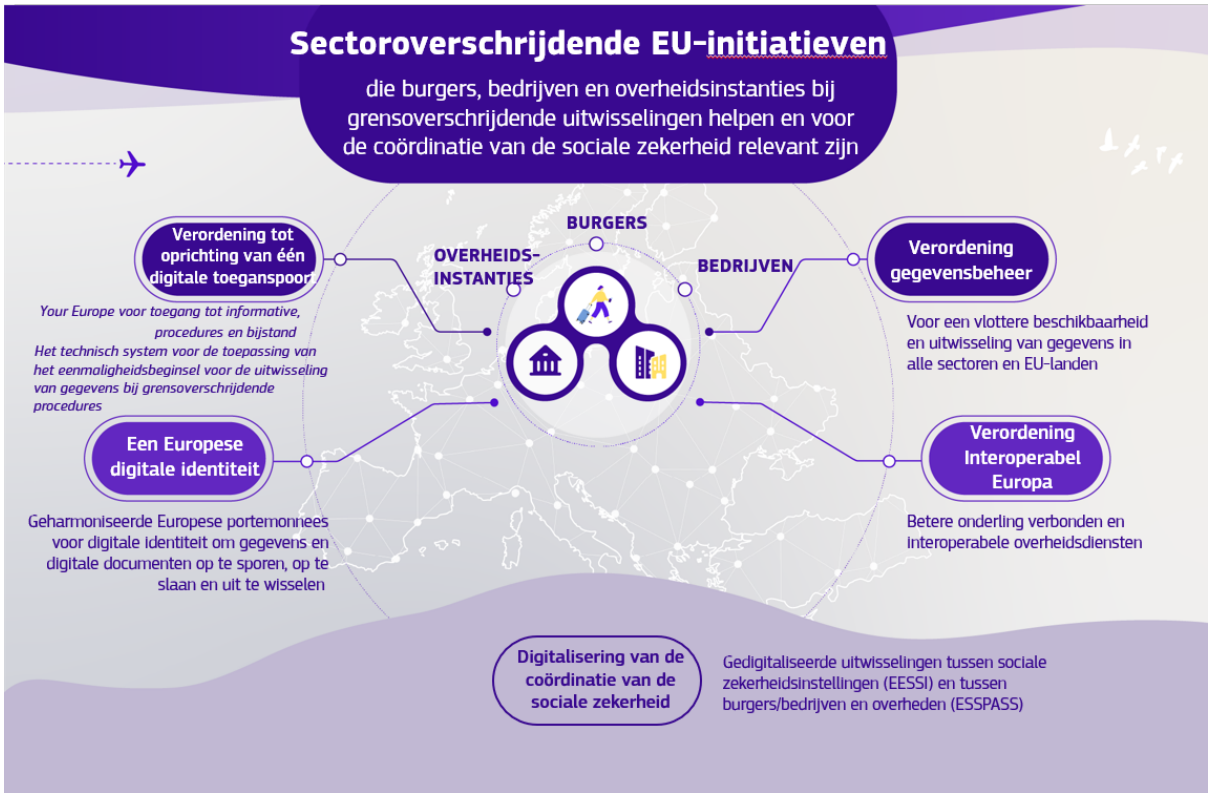
Er zijn belangrijke inspanningen op EU-niveau geleverd om op dit punt vooruitgang te boeken. Verschillende sectoroverschrijdende EU-initiatieven ter ondersteuning van de ontwikkeling van grensoverschrijdende digitale overheidsdiensten bieden een solide basis voor nog meer digitalisering bij de coördinatie van de sociale zekerheid.

---

11 Besluit (EU) 2022/2481 van het Europees Parlement en de Raad van 14 december 2022 tot vaststelling van het beleidsprogramma voor het digitale decennium tot 2030. Volgens een recente Eurobarometer denkt 74 % van de EU-burgers dat digitale technologieën tegen 2030 belangrijk zullen zijn in hun dagelijkse leven, met name om online toegang te hebben tot diensten, ook in andere EU-landen.

12 Europees Jaar van de Vaardigheden.

13 Europese verklaring over digitale rechten en beginselen.

Krachtens de **verordening tot oprichting van één digitale toegangspoort**[14] moeten de lidstaten ervoor zorgen dat burgers en bedrijven uiterlijk 12 december 2023 21 administratieve procedures volledig online kunnen afwikkelen[15] – met toegang tot de nationale procedures via de **website Your Europe**[16] – en de output elektronisch kunnen ontvangen. Drie van deze procedures houden verband met de coördinatie van de sociale zekerheid: het verzoek om te bepalen welke socialezekerheidswetgeving op de houder van toepassing is (waarvan de output het draagbare document A1 is), aanvragen voor de Europese ziekteverzekeringskaart en verzoeken om pensioenberekeningen.

Het **technisch systeem voor de toepassing van het eenmaligheidsbeginsel** wordt momenteel ontwikkeld om de nationale autoriteiten in staat te stellen de voor deze 21 procedures vereiste documenten en informatie automatisch uit te wisselen conform de verordening tot oprichting van één digitale toegangspoort. Doel is informatie die andere overheden in Europa al in elektronische vorm bewaren, opnieuw te gebruiken, zodat burgers en bedrijven vrij zijn van extra lasten.

14 Verordening (EU) 2018/1724 tot oprichting van één digitale toegangspoort voor informatie, procedures en diensten voor ondersteuning en probleemoplossing en houdende wijziging van Verordening (EU) nr. 1024/2012.

15 Deze procedures houden verband met werk, studie, pensionering, verhuizen naar een ander land of zakendoen (zowel in een nationale als grensoverschrijdende context), waarbij een aantal procedures (bijvoorbeeld de registratie van een auto of het aanvragen van een pensioen) volledig zijn gedigitaliseerd en papierwerk overbodig maken.

16 https://europa.eu/youreurope/index_nl.htm.

Dankzij het **kader voor een Europese digitale identiteit**[17] kunnen burgers en bedrijven zich identificeren en tal van documenten in elektronisch formaat in hun Europese portemonnee voor digitale identiteit opslaan, zoals rijbewijzen, elektronische medische voorschriften (e-voorschriften) en andere medische documenten, onderwijs- en beroepskwalificaties en socialezekerheidsattesten.

De **voorgestelde verordening Interoperabel Europa**[18] zal voor een samenwerkingskader voor overheidsdiensten in de hele EU zorgen. Doel is gemeenschappelijke interoperabiliteitsoplossingen overeen te komen en het hergebruik ervan te bevorderen bij het opzetten van grensoverschrijdende overheidsdiensten. Zowel burgers als bedrijven zullen profiteren van efficiëntere overheidsdiensten dankzij verbeterde interoperabiliteit, betere onderling verbonden digitale overheidsdiensten en een betere uitwisseling van gegevens in alle sectoren en EU-landen.

2.2 Digitale initiatieven op het gebied van de coördinatie van de sociale zekerheid

Naast de sectoroverschrijdende EU-initiatieven zijn ook specifieke initiatieven opgestart om de coördinatie van de sociale zekerheid te digitaliseren en de uitdagingen op dit gebied aan te gaan.

De afgelopen jaren is aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de elektronische uitwisseling van socialezekerheidsinformatie tussen instellingen. De Commissie en de lidstaten zijn ook begonnen de interactie tussen burgers/bedrijven en socialezekerheidsinstellingen, arbeidsinspecties en zorgaanbieders verder te verbeteren, de procedures te stroomlijnen en de administratieve lasten voor alle betrokken partijen te verminderen.

2.2.1 Een efficiëntere behandeling van grensoverschrijdende socialezekerheidszaken tussen instellingen: het EESSI-systeem

Overeenkomstig de EU-regels inzake de coördinatie van de sociale zekerheid[19] wordt **het systeem voor de elektronische uitwisseling van gegevens betreffende sociale zekerheid (EESSI)** opgezet om te zorgen voor een snelle, veilige en papierloze uitwisseling van informatie tussen socialezekerheidsinstellingen in heel Europa.

Het EESSI-project is in 2008 opgestart en sinds de lancering ervan in 2019 maakt het EESSI een snellere, efficiëntere en nauwkeurigere behandeling mogelijk van socialezekerheidszaken en kwesties die onder de coördinatieregels van de EU vallen (bijvoorbeeld de vaststelling van de toepasselijke wetgeving, ziekte, arbeidsongevallen, pensioenen, werkloosheid en gezinstoelagen).

Doel is de socialezekerheidsrechten grensoverschrijdend beter te beschermen door een snellere behandeling van zaken en een snellere berekening en uitbetaling van uitkeringen mogelijk te maken (bijvoorbeeld pensioenrechten voor mensen die in verschillende landen hebben gewerkt; gezinstoelagen en werkloosheidsuitkeringen).

Het systeem standaardiseert de uitwisseling van informatie en verbetert de efficiëntie van de socialezekerheidsprocedures en de administratieve samenwerking tussen landen en hun

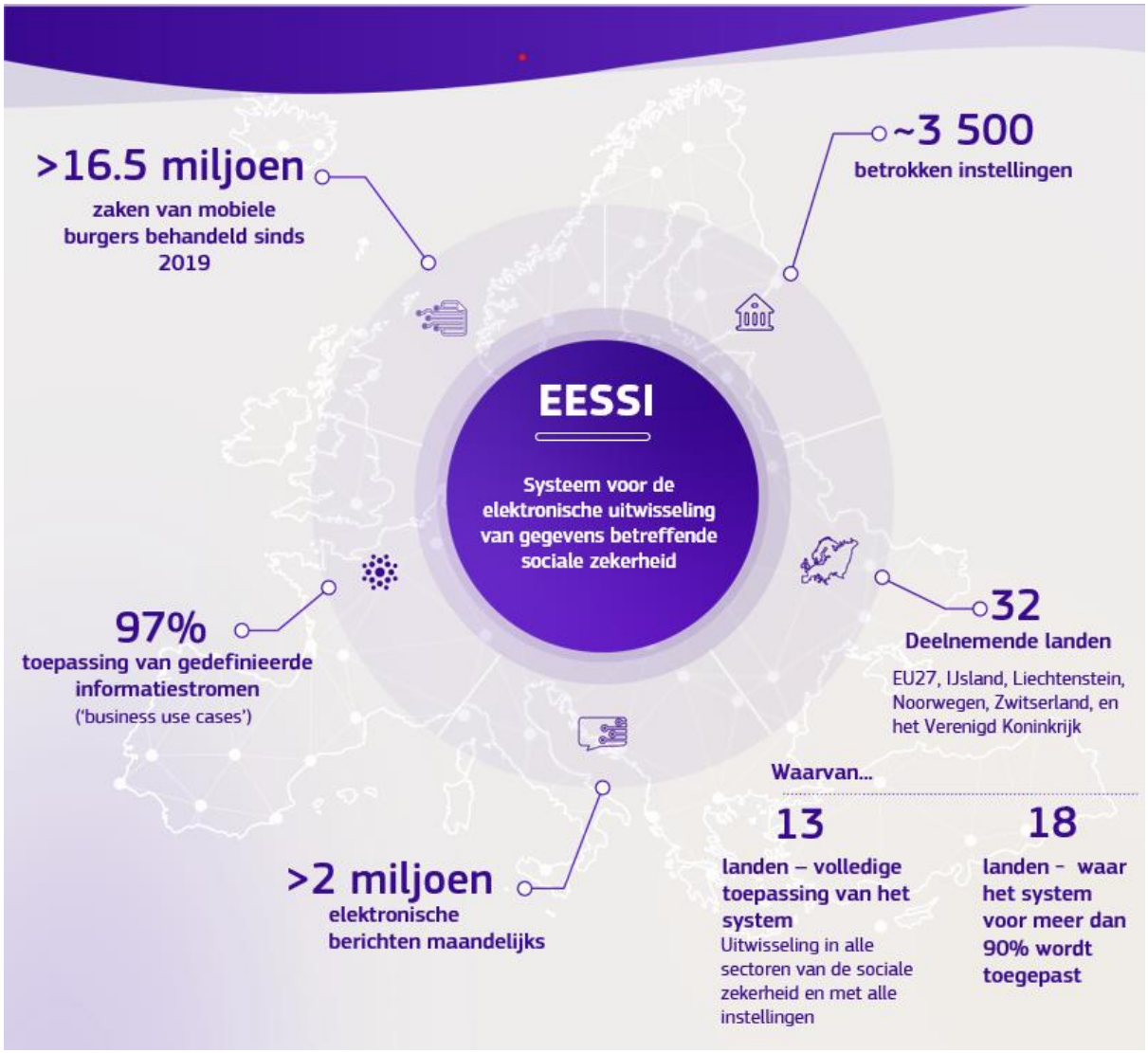
---

17 Voorstel voor een verordening tot wijziging van Verordening (EU) nr. 910/2014 betreffende een Europees kader voor een digitale identiteit. Op 29 juni 2023 hebben het Europees Parlement en de Raad een voorlopig politiek akkoord over het voorstel bereikt.

18 Voorstel voor een verordening tot vaststelling van maatregelen voor een hoog niveau van interoperabiliteit van de overheidssector in de Unie.

19 Zie de artikelen 78 en 79 van Verordening (EG) nr. 883/2004 en de artikelen 4 en 95 van Verordening (EG) nr. 987/2009.

socialezekerheidsinstellingen, zonder afbreuk te doen aan de specifieke kenmerken van de nationale stelsels van elementaire sociale zekerheid.

De ervaring met het EESSI heeft aangetoond hoe complex het is grensoverschrijdende procedures te digitaliseren waarbij duizenden socialezekerheidsinstellingen en alle takken van de sociale zekerheid betrokken zijn. Ondanks het engagement, de langdurige inspanningen en de investeringen van de lidstaten om een grootschalige digitale oplossing voor de coördinatie van de sociale zekerheid in de hele EU te ontwerpen, te ontwikkelen en uit te rollen, wordt slechts langzaam vooruitgang op EU-niveau geboekt[20].

Hoewel het EESSI nu operationeel is in alle 32 deelnemende landen en de behandeling van zaken al gestroomlijnd is ten behoeve van burgers die zich binnen de EU verplaatsen, moeten sommige landen nog een aantal steppen zetten om de nationale toepassing van het systeem te voltooien. Vooral bij de vergoeding van de kosten voor gezondheidszorg tussen landen moeten nog zijn nog maatregelen nodig. Zolang deze laatste stappen niet zijn gezet, moet van alternatieve communicatiemiddelen buiten het systeem worden gebruikgemaakt voor de betreffende procedures. De 13 landen die het EESSI al volledig hebben ingevoerd[21], zijn zo

[20] Sinds de start van het project in 2008 is – naast de nationale middelen – meer dan 120 miljoen EUR uit de EU-begroting beschikbaar gesteld om de ontwikkeling van het EESSI te ondersteunen.

[21] 13 landen kunnen gegevens elektronisch uitwisselen in alle sectoren van de sociale zekerheid en met alle instellingen: BG, DK, EE, FR, CY, LV, HU, MT, PT, SE en IS, NO en UK.

verplicht om parallelle, op papier gebaseerde procedures te handhaven voor transacties met landen die nog niet klaar zijn.

De voltooiing van de volledige uitrol van het EESSI is een prioriteit[22]. De Commissie blijft de lidstaten bij de toepassing van het systeem helpen. Ze werkt met de lidstaten samen om het systeem en de procedures te verbeteren.

Ook de Europese Arbeidsautoriteit (ELA) zal het gebruik van het EESSI helpen ondersteunen[23]. De ELA is van plan een programma voor wederzijds leren en begrip op te zetten met het oog op een doeltreffender gebruik van het EESSI-systeem.

De Commissie roept de lidstaten op om:

- hun toepassing van het EESSI te versnellen zodat het systeem uiterlijk eind 2024 volledig kan worden toegepast.

De Commissie roept de ELA op om:

- een programma voor wederzijds leren en begrip voor het EESSI in 2024 op te zetten.

De Commissie zal:

- met de lidstaten samenwerken om hun inspanningen met het oog op de toepassing van het systeem op te voeren en ze zal deze inspanningen monitoren en er om de drie maanden verslag over uitbrengen op de Europa-website[24].

De Commissie zal in samenwerking met de lidstaten:

- de werking en het onderhoud van het EESSI blijven verbeteren om het gebruik ervan door socialezekerheidsinstellingen verder te vergemakkelijken.

2.2.2 De interactie tussen mobiele burgers en nationale instanties in heel Europa vergemakkelijken: het initiatief ESSPASS

Hoewel een betere elektronische uitwisseling van socialezekerheidsinformatie tussen instellingen van het allergrootste belang is, is het slechts de eerste stap. De digitalisering moet iedereen – en vooral burgers en bedrijven – ten goede komen en de uitoefening van hun rechten op de eengemaakte markt verder vergemakkelijken door de procedures te stroomlijnen en de administratieve lasten te verminderen.

Daartoe werd in het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten[25] het proefproject **"Europese socialezekerheidskaart" (ESSPASS)** aangekondigd: doel is een digitale oplossing te vinden voor de verificatie van iemands socialezekerheidsdocumenten (d.w.z. draagbare documenten zoals de Europese ziekteverzekeringskaart) in andere EU-landen. Het moet zo voor de burgers gemakkelijker worden om hun socialezekerheidsrechten uit te oefenen wanneer ze in een andere lidstaat reizen, zich verplaatsen en werken. Tegelijkertijd wordt het risico op fraude en fouten verminderd. Ook de procedures voor bedrijven moeten worden vereenvoudigd, bijvoorbeeld wanneer ze hun werknemers naar het buitenland sturen om er

---

22 De volledige toepassing van het EESSI kan de grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit doeltreffend ondersteunen en de arbeidsmarkten zo weerbaarder maken tijdens de economische cyclus: OECD Economic Survey: Euro Area 2021 OECD Publishing, Parijs.

23 Overweging 19 en artikel 7, lid 3, van Verordening (EU) 2019/1149 tot oprichting van een Europese Arbeidsautoriteit.

24 Elektronische uitwisseling van gegevens betreffende de sociale zekerheid (EESSI) - Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie - Europese Commissie (europa.eu).

25 Het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten.

tijdelijk te werken (d.w.z. detachering van werknemers).

Terwijl het EESSI alleen uitwisselingen tussen socialezekerheidsinstellingen mogelijk maakt, zou ESSPASS burgers die naar een ander EU-land reizen of er gaan wonen, of bedrijven die in het buitenland zaken doen, helpen digitaal met socialezekerheidsinstellingen en andere overheidsinstanties (bijvoorbeeld arbeidsinspecties en zorgaanbieders) te communiceren, wanneer zulks nodig is.

ESSPASS zal voortbouwen op relevante digitale initiatieven van de EU. De website Your Europe zal burgers en bedrijven een mogelijk centraal contactpunt bieden waar ze kunnen verzoeken om de documenten voor de coördinatie van de sociale zekerheid te digitaliseren in het kader van de verordening tot oprichting van één digitale toegangspoort. Ook het kader voor een Europese digitale identiteit en de gestandaardiseerde Europese digitale portemonnees zouden – zodra ze zijn ingevoerd – worden gebruikt om mobiele burgers te identificeren en digitale draagbare documenten (bijvoorbeeld de Europese ziekteverzekeringskaart) op te slaan en uit te wisselen.

ESSPASS zou hierop een aanvulling vormen door socialezekerheidsinstellingen, arbeidsinspecties en zorgaanbieders in staat te stellen in real time te controleren of de documenten geldig zijn of dat er wijzigingen hebben plaatsgevonden.

Voorbeelden van reizen

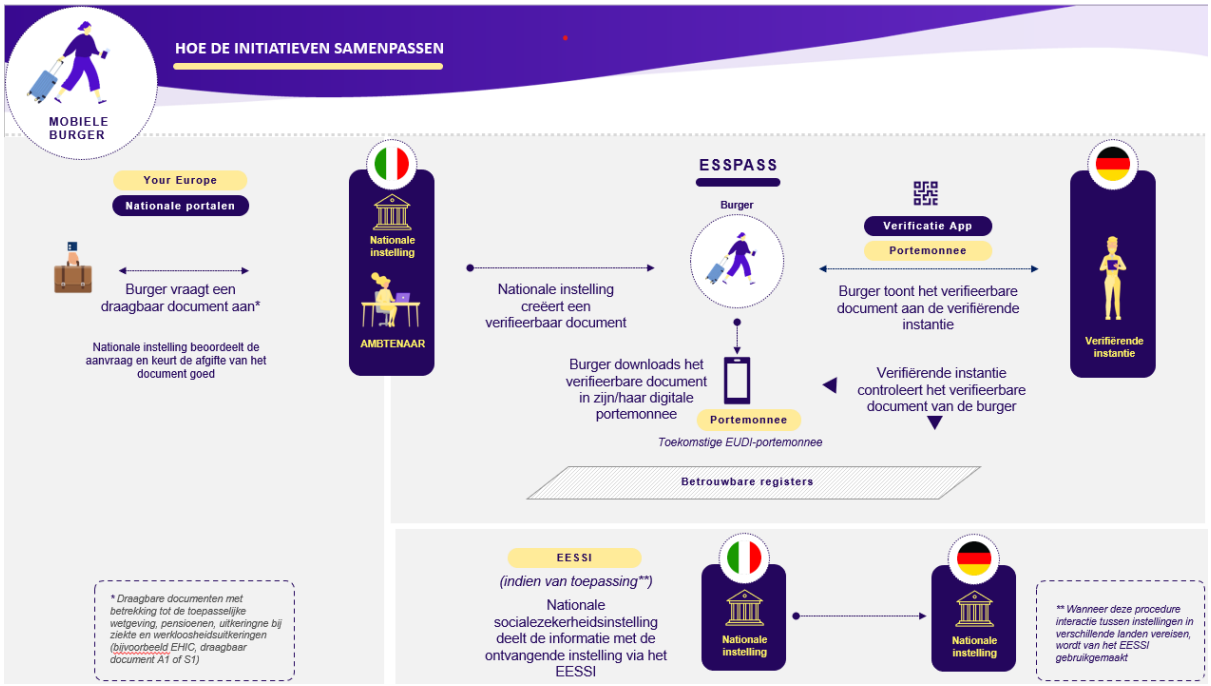
Als u tijdelijk in het buitenland bent en noodzakelijke gezondheidszorg nodig heeft, wordt u dankzij de EU-regels behandeld tegen dezelfde voorwaarden en kosten als de plaatselijke bevolking. De arts zal u vragen uw Europese ziekteverzekeringskaart (EHIC) te laten zien. De nationale instanties zorgen dan voor de terugbetaling. Het kan echter gebeuren dat u uw kaart vergeten of verloren heeft. Er kunnen zich ook problemen voordoen wanneer het ziekenhuis de geldigheid van de EHIC niet kan verifiëren (bij twijfel kunnen bijvoorbeeld extra uitwisselingen tussen instellingen in de lidstaten nodig zijn).

- Voordat ze op vakantie naar Spanje gaat, moet Živa de digitale EHIC aanvragen bij haar ziekteverzekeringsinstelling in Slovenië. Ze bezoekt daarom de website Your Europe (d.w.z. de éne digitale toegangspoort), die haar doorverwijst naar de website van haar instelling.
- De instelling geeft de digitale EHIC af.
- Živa slaat de EHIC probleemloos op in haar digitale portemonnee (d.w.z. de toekomstige Europese portemonnee voor digitale identiteit). Ze hoeft geen plastic kaart meer bij zich te hebben.
- Als Živa op vakantie medische behandeling nodig heeft, laat ze de EHIC in het ziekenhuis zien om te bewijzen dat ze in Slovenië verzekerd is.
- Via ESSPASS kan het ziekenhuis in real time verifiëren of de EHIC geldig is (d.w.z. of de EHIC door een bevoegde instantie is afgegeven en nog niet verlopen is). Zo neemt het vertrouwen in het gebruik van de EHIC toe en het risico op weigering door de zorgaanbieder af.

Als u een bedrijf heeft en een werknemer naar het buitenland wilt sturen om er tijdelijk te werken (d.w.z. als u een werknemer wilt detacheren), moet u krachtens de EU-regels een attest aanvragen waaruit blijkt welke socialezekerheidswetgeving op die werknemer/gedetacheerde werknemer van toepassing is (d.w.z. het draagbare document A1). In het ontvangende land kan een inspecteur de

gedetacheerde werknemer vragen dit attest te laten zien. De inspecteur kan soms twijfelen aan de geldigheid van het document en dan kunnen extra uitwisselingen tussen instanties nodig zijn.

- Yiannis heeft een bedrijf en wil zijn werknemer, Georgios, tijdelijk naar Italië sturen om er te werken. Yiannis vraagt het digitale draagbare document A1 aan bij de bevoegde Griekse instantie. Hij bezoekt de website Your Europe, die hem doorverwijst naar de nationale website van de instelling.
- De nationale socialezekerheidsinstelling verifieert het verzoek en geeft – als aan de voorwaarden is voldaan – het digitale document aan Yiannis en Georgios af.
- Georgios slaat het document probleemloos op in zijn digitale portemonnee (d.w.z. de toekomstige Europese portemonnee voor digitale identiteit).
- Via het EESSI informeert de Griekse socialezekerheidsinstelling de Italiaanse socialezekerheidsinstelling over de detachering.
- Nicola, een Italiaanse arbeidsinspecteur, verzoekt Georgios om het draagbaar document A1 te laten zien.
- Met behulp van ESSPASS verifieert Nicola het document in real time. Doordat de geldigheid van het document kan worden geverifieerd, neemt het vertrouwen toe.

Een mogelijke ESSPASS-oplossing moet volledig stroken met de EU-wetgeving inzake gegevensbescherming, en met name met de algemene verordening gegevensbescherming[26] en de veiligheidsvoorschriften. Voor de verwerking van persoonsgegevens is een rechtsgrondslag vereist, ook wanneer reeds verzamelde en verwerkte gegevens moeten worden doorgegeven aan of toegankelijk moeten worden gemaakt voor andere publieke en particuliere partijen. Bovendien mogen alleen gegevens die strikt noodzakelijk voor de verificatie van iemands rechten zijn, worden verwerkt en toegankelijk gemaakt voor de betrokken nationale instanties en betrouwbare belanghebbenden (bijvoorbeeld de zorgaanbieder, in het geval van de EHIC).

26 Verordening (EU) 2016/679 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

De oplossing moet ook voldoen aan de toegankelijkheidsvoorschriften[27] en iedereen moet ervan kunnen gebruikmaken, met name personen met een handicap, ouderen en personen zonder digitale vaardigheden.

In de eerste fase van het ESSPASS-proefproject zijn in 2021 activiteiten op touw gezet met de Italiaanse socialezekerheidsinstelling "Istituto Nazionale della Previdenza Sociale". Hoofddoel was de procedures voor het draagbare document A1 te digitaliseren. 13 andere lidstaten hebben deze eerste fase gevolgd, meestal als waarnemers. De resultaten hebben laten zien hoe ESSPASS het leven van mobiele burgers en bedrijven (waaronder kleine en middelgrote ondernemingen) die in het buitenland diensten verlenen, kan helpen vereenvoudigen door procedures te stroomlijnen en administratieve lasten te verminderen[28].

Na de eerste fase zetten twee consortia van instellingen in de lidstaten de ESSPASS-activiteiten voort en testen de afgifte en de verificatie van het draagbare document A1 en de Europese ziekteverzekeringskaart[29] in het kader van het programma Digitaal Europa.

De Commissie zal de activiteiten van deze consortia blijven ondersteunen en ervoor helpen zorgen dat deze activiteiten consistent zijn met andere digitale initiatieven van de EU.

Tijdens het hele proefproject – dat tegen 2025 zal worden afgerond – en met het oog op een mogelijke grootschalige uitrol van de digitale oplossing in heel Europa, is het van essentieel belang dat de lidstaten concrete politieke en financiële toezeggingen blijven doen.

De Commissie roept alle lidstaten op om:

- zich aan te sluiten bij de twee consortia van instellingen in de lidstaten die de digitale afgifte en verificatie van het draagbare document A1 en de EHIC testen.

De Commissie zal:

- niet alleen voor medefinanciering zorgen, maar de consortia ook bijstaan en technische expertise leveren totdat ze hun activiteiten in 2025 hebben afgerond.
- – als follow-up van de lopende proefactiviteiten van de consortia – een beslissing nemen over de volgende stappen en onder meer nagaan of het mogelijk is een ESSPASS-oplossing in alle EU-landen in te voeren en of hiervoor een wetgevingskader nodig is.

2.3. Andere initiatieven om het vrije verkeer, de arbeidsmobiliteit en de handhaving van het arbeidsrecht te vergemakkelijken

[27] Zie met name Richtlijn (EU) 2016/2102 inzake de toegankelijkheid van de websites en mobiele applicaties van overheidsinstanties en Richtlijn (EU) 2019/882 betreffende de toegankelijkheidsvoorschriften voor producten en diensten (met name bijlage I).

[28] De resultaten zijn gepresenteerd tijdens de conferentie "Digitalisering bij de coördinatie van de sociale zekerheid en arbeidskaarten". De respondenten die de vragenlijst van de conferentie hebben beantwoord, waren van mening dat ESSPASS de obstakels voor vrij verkeer en arbeidsmobiliteit aanzienlijk zou helpen verminderen (56 %) en de procedures zou vereenvoudigen voor: burgers en werknemers (63 %), instellingen, arbeidsinspecties en zorgaanbieders (66 %) en bedrijven (52 %). Volgens de respondenten zou ESSPASS ook fouten en socialezekerheidsfraude helpen verminderen (61 %).

[29] Instellingen in de lidstaten die deel uitmaken van het consortium dat bij het kader voor een Europese digitale identiteit betrokken is (AT, BE, CZ, DK, DE, IE, IT, NL, PL, PT, ES en SE), werken aan het gebruik van Europese portemonnees voor digitale identiteit voor het draagbare document A1 en de EHIC (naast andere toepassingen). Instellingen in de lidstaten die deel uitmaken van het consortium dat bij de Europese blokchaininfrastructuur voor diensten (AT, BE, DE, IT) betrokken is, zetten het onderzoek voort naar het gebruik van deze infrastructuur en blockchain om digitale documenten uit te wisselen.

Er worden momenteel verschillende andere systemen en instrumenten ontwikkeld om de arbeidsmobiliteit, de sociale bescherming, de grensoverschrijdende gezondheidszorg en de handhaving van het arbeidsrecht te ondersteunen. Ze vormen een aanvulling op het EESSI en ESSPASS en hebben tot doel de mobiliteit van burgers en werknemers verder te vergemakkelijken, de administratieve procedures voor burgers, bedrijven en nationale autoriteiten te vereenvoudigen en de rechten van werknemers te handhaven.

Pensioenen 	Met de steun van de Commissie wordt een Europese dienst voor het traceren van pensioenen ontwikkeld om mobiele werknemers op elk moment in hun loopbaan te informeren over hun pensioenrechten in de lidstaten waar ze hebben gewerkt. Het systeem bouwt voort op de bestaande nationale traceersystemen. Doel is mensen in staat te stellen weloverwogen beslissingen over hun loopbaan en spaarbehoeften te nemen met het oog op toereikendere pensioenen.
Detachering van werknemers[30] 	De Commissie en de lidstaten werken aan een gemeenschappelijk elektronisch formulier voor de verklaring van de detachering van werknemers (e-verklaring). Doel van de e-verklaring is de administratieve lasten voor bedrijven te verminderen, de uitwisseling van informatie met de bevoegde autoriteiten in de lidstaten te vergemakkelijken en fraude en misbruik te bestrijden.
Grensoverschrijdende gezondheidszorg 	In het kader van de komende Europese ruimte voor gezondheidsgegevens[31] streven de Commissie en de lidstaten ernaar om in heel Europa ten volle gebruik te maken van de digitale infrastructuur MyHealth@EU voor de uitwisseling van elektronische recepten, patiëntendossiers, laboratoriumresultaten, verslagen over ziekenhuisontslag en medische beelden. Zo zouden de administratieve procedures voor de terugbetaling van de kosten van grensoverschrijdende gezondheidszorg kunnen worden vereenvoudigd[32]. In 2023 is MyHealth@EU al in elf lidstaten operationeel op het gebied van elektronische recepten en patiëntendossiers.

30 Richtlijn (EU) 2014/67 tot wijziging van Richtlijn 96/71/EG betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten.

31 Voorstel voor een verordening betreffende de Europese ruimte voor gezondheidsgegevens

32 In het kader van Richtlijn 2011/24/EU betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg.

Arbeidsrecht en arbeidsvoorwaarden 	Met financiële steun van de Commissie zullen de sociale partners in de bouwsector in de EU in 2023-2025 een project uitvoeren om de mogelijke interoperabiliteit tussen arbeidskaarten en sociale identiteitskaarten van verschillende landen te onderzoeken. Doel is de handhaving van het arbeidsrecht en de arbeidsvoorwaarden te vergemakkelijken, de transparantie te verbeteren en eerlijke arbeidsmobiliteit te waarborgen.

3. Digitale ontwikkelingen in de lidstaten die leiden tot efficiënte grensoverschrijdende socialezekerheidsprocedures

De EU en de lidstaten moeten samen inspanningen leveren om de digitalisering van de coördinatie van de sociale zekerheid tot een succes te maken.

Alle lidstaten onderzoeken manieren om de procedures te stroomlijnen en een efficiëntere dienstverlening mogelijk te maken, ook al is de vooruitgang in Europa en in de verschillende sectoren van de nationale sociale zekerheid niet overal even groot[33].

Veel landen hebben een begin gemaakt met de digitalisering van het beheer en het waarborgen van sociale bescherming met behulp van vereenvoudigde digitale centrale portalen, geautomatiseerde procedures (onder meer voor de toegang tot bepaalde uitkeringen), pensioensimulatoren en vooraf ingevulde aanvraagformulieren. Deze **ontwikkelingen op nationaal niveau** verbeteren niet alleen de toegankelijkheid en de efficiëntie van de nationale stelsels voor sociale bescherming en sociale zekerheid, maar zijn ook **een noodzakelijke voorwaarde voor efficiëntere gedigitaliseerde grensoverschrijdende socialezekerheidsprocedures**. Ze dragen ook bij tot een beter functioneren van het EESSI-systeem en een betere verwerking van individuele dossiers.

De lidstaten moeten ervoor zorgen dat hun nationale socialezekerheidswebsites, mobiele applicaties en online-interfaces met het publiek voldoen aan de EU-toegankelijkheidsvoorschriften voor personen met een handicap[34].

Voorbeelden van nationale digitale initiatieven

Er worden onder meer digitale oplossingen toegepast (bijvoorbeeld door de Franse instelling URSAFF en de Belgische Rijksdienst voor Sociale Zekerheid) om de afgifte van het draagbare document A1 te versnellen en de relevante feiten te verifiëren, zodat kan worden vastgesteld welke socialezekerheidswetgeving van toepassing is. In België bijvoorbeeld wordt 80 % van de aanvragen zonder menselijke tussenkomst verwerkt en draagbare documenten A1 worden binnen 24 uur afgegeven. Dankzij deze ontwikkelingen zijn ook de beslissingen accurater en de gegevens in de documenten correcter.
In sommige lidstaten hebben de instellingen voor volledig geautomatiseerde procedures voor de toekenning van uitkeringen gezorgd. Bijvoorbeeld de Poolse

[33] Sommige lidstaten hebben in hun antwoord op de vragenlijst over de digitalisering van de coördinatie van de sociale zekerheid (op 8 maart 2023) gewezen op de risico's en uitdagingen als gevolg van de verschillende mate van digitalisering en automatisering van de sociale zekerheid in de lidstaten.

[34] Zie voetnoot 34.

socialezekerheidsinstelling (ZUS), die van geautomatiseerde software gebruikmaakt voor de toekenning van gezinstoelagen, en de Belgische Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.
Het Italiaanse Istituto Nazionale della Previdenza Sociale (INPS) maakt gebruik van datamining en kunstmatige intelligentie om fraude of fouten bij de toekenning van socialezekerheidsuitkeringen op te sporen en te voorkomen.
De lidstaten hebben grotere belangstelling getoond voor de bilaterale en multilaterale uitwisseling van informatie en de koppeling van voor de sociale zekerheid relevante databanken (Finland en Estland wisselen bijvoorbeeld op geautomatiseerde wijze gegevens uit tussen hun nationale bevolkingsregisters).

De volledige toepassing van het systeem voor de elektronische uitwisseling van gegevens betreffende sociale zekerheid (EESSI) vormt een prioriteit. Daarnaast moeten de lidstaten blijven investeren in de digitalisering van hun socialezekerheidsstelsels, onder meer om voor probleemloze digitale interactie ten behoeve van mobiele burgers en bedrijven te zorgen. Om dit proces te ondersteunen, kan van verschillende financieringsinstrumenten van de EU worden gebruikgemaakt, zoals het programma Digitaal Europa (Digital)[35], InvestEU, het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het instrument voor technische ondersteuning (TSI)[36] en het Europees Sociaal Fonds Plus[37]. Alle nationale plannen voor herstel en veerkracht – die ten minste 20 % van hun totale middelen moeten toewijzen aan digitale doelstellingen – voorzien in maatregelen om de digitalisering van de overheidsdiensten en de modernisering van het openbaar bestuur te bevorderen.

De uitwisseling van beste praktijken bij de toepassing van nationale instrumenten en oplossingen moet worden vergemakkelijkt. Gezien haar mandaat zou de Europese Arbeidsautoriteit (ELA) hierbij steun kunnen verlenen door een praktijkgemeenschap te helpen opbouwen en de regelmatige uitwisseling van ervaringen tussen nationale overheden te bevorderen.

Ter ondersteuning van de inspanningen van de lidstaten verzoekt de Commissie de ELA om:

- in 2024 goede praktijken te verzamelen en de regelmatige uitwisseling van informatie tussen nationale autoriteiten over digitale instrumenten op het gebied van sociale zekerheid – onder meer in het kader van grensoverschrijdende diensten – tijdens specifieke workshops te vergemakkelijken.
- op basis van de verkregen resultaten de nationale digitale oplossingen in alle sectoren van de sociale zekerheid te analyseren, evenals de digitale maturiteit van de nationale stelsels en de beschikbare middelen op nationaal niveau. Op basis hiervan kunnen maatregelen worden genomen om investeringen doelgerichter te maken en achterblijvers te ondersteunen.

35 In 2021-2027 beschikt Digital over een budget van 7,5 miljard euro in lopende prijzen. 1,1 miljard euro daarvan is bestemd om voor een verstandig gebruik van digitale technologieën in economie en samenleving te zorgen.

36 Zie bijvoorbeeld: https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/labour-market-social-protection-and-migration/strengthening-administrative-capacity-italian-national-institute-social-security_en.

37 Verschillende landen gebruiken deze instrumenten om de digitalisering van de coördinatie van de sociale zekerheid te ondersteunen (het Europees Sociaal Fonds Plus voor het EESSI; de faciliteit voor herstel en veerkracht en Digital voor het ESSPASS-proefproject enzovoort).

De Commissie roept de lidstaten op om:

- het EESSI-systeem volledig toe te passen en de drie procedures voor de coördinatie van de sociale zekerheid die zijn opgenomen in bijlage II bij de verordening tot oprichting van één digitale toegangspoort, te digitaliseren.
- ervoor te zorgen dat uiterlijk 2025 ook de andere draagbare documenten op het gebied van ziekte, arbeidsongevallen, beroepsziekten en werkloosheidsuitkeringen online kunnen worden aangevraagd en verkregen, naast de documenten waarvoor de procedures moeten worden gedigitaliseerd krachtens de verordening tot oprichting van één digitale toegangspoort.
- de investeringen in de automatisering van de procedures voor de behandeling van nationale en grensoverschrijdende zaken op het gebied van sociale zekerheid en sociale bescherming te ondersteunen en de interoperabiliteit tussen de nationale socialezekerheidsstelsels verder te bevorderen.
- de inspanningen op te voeren om uiterlijk 2030 de doelstellingen van het digitale decennium te halen, namelijk dat alle essentiële overheidsdiensten (onder meer op het gebied van de sociale zekerheid) online beschikbaar zijn en iedereen toegang heeft tot elektronische identificatiemiddelen (eID) voor essentiële overheidsdiensten in de hele EU (onder meer op het gebied van de sociale zekerheid).

De Commissie verzoekt het Europees Parlement en de Raad ook om:

- snel overeenstemming te bereiken over de herziening van de EU-regels voor de coördinatie van de sociale zekerheid. De Commissie zal de medewetgevers blijven steunen om deze doelstelling te verwezenlijken.

4. Naar een meer digitaal geïntegreerd systeem voor de coördinatie van de sociale zekerheid

De afgelopen jaren hebben de Commissie en de lidstaten de basis gelegd voor een modern en gedigitaliseerd systeem voor de coördinatie van de sociale zekerheid, zowel bij de grensoverschrijdende uitwisseling van informatie tussen autoriteiten als bij de verlening van diensten aan burgers en bedrijven.

Het is van cruciaal belang deze inspanningen voort te zetten en nog sneller burger- en bedrijfsvriendelijkere, onderling verbonden en interoperabele socialezekerheidsstelsels tot stand te brengen. Het succes hangt in belangrijke mate af van politiek leiderschap, inzet en investeringen en vereist een langetermijnvisie.

Doel is een probleemloze en veilige grensoverschrijdende informatiestroom mogelijk te maken, de toegang tot socialezekerheidsdiensten voor burgers en bedrijven sneller en eenvoudiger te maken en voor een vlotte en onbelemmerde interactie met die diensten in de hele EU te zorgen.

Hiervoor en met het oog op een benadering waarbij burgers en bedrijven centraal staan, is er behoefte aan een meer geïntegreerde uitwisseling van data tussen socialezekerheidsstelsels met

meer **interoperabiliteit** – conform het voorstel voor de verordening Interoperabel Europa[38] –, **automatisering, standaardisering** van socialezekerheidsgegevens en **directe toegang** tot de originele informatiebron[39].

Een dergelijke geïntegreerde benadering zou de administratieve procedures stroomlijnen, tot minder papierwerk en manuele taken leiden en een efficiëntere toewijzing van middelen mogelijk maken. Interoperabiliteit zou de nationale autoriteiten in staat stellen gegevens uit meerdere bronnen te integreren en ervoor zorgen dat nauwkeurige en actuele informatie doorheen alle systemen wordt gedeeld. Er zijn ook dergelijke interoperabele uitwisselingen nodig met systemen voor mobiele werknemers die niet onder het toepassingsgebied van de EU-regels voor de coördinatie van de sociale zekerheid vallen, zoals personeel van internationale organisaties, EU-instellingen en andere organen. Geautomatiseerde systemen kunnen de autoriteiten helpen patronen van frauduleuze activiteiten op te sporen waarbij meerdere locaties in verschillende landen betrokken zijn. Dit zou leiden tot kostenbesparingen en ervoor zorgen dat de uitkeringen ten goede komen aan degenen die er echt behoefte aan hebben, en de burgers doeltreffend worden beschermd.

De burgers zouden gemakkelijker toegang tot diensten hebben en hun uitkeringen vlotter ontvangen, waardoor tijd en moeite worden bespaard. Bedrijven die in het buitenland diensten verlenen, zouden baat vinden bij minder lastige procedures en nauwkeurigere gegevens.

Om een probleemloze grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit – zowel fysieke als “virtuele” mobiliteit – voor burgers, bedrijven en nationale autoriteiten te ondersteunen, is het belangrijk om zich niet tot de sociale zekerheid te beperken en **sectordoorsnijdende interoperabiliteit te bevorderen**[40]. Daartoe moeten de verschillende procedures worden onderzocht die niet alleen van toepassing zijn op de coördinatie van de sociale zekerheid, maar ook op de detachering van werknemers, grensoverschrijdende gezondheidszorg en de interactie tussen de coördinatie van de sociale zekerheid en het arbeidsrecht, de belastingen[41] en het vennootschapsrecht. Doel is meer duidelijkheid te scheppen, de administratieve procedures te vereenvoudigen en synergieën te onderzoeken tussen digitale oplossingen die in de verschillende sectoren zijn ontwikkeld[42].

Bij alle verdere stappen moeten de noodzaak, de meerwaarde en de verwachte gevolgen – ook op financieel gebied – van de invoering van meer interoperabiliteit, technische vereisten en

---

38 Grensoverschrijdende interoperabiliteit draagt bij tot beter geconnecteerde diensten en vermindert de kosten voor burgers en bedrijven die met overheidsdiensten te maken hebben. De kostenbesparingen worden geraamd op 5,5 tot 6,3 miljoen EUR voor burgers en 5,7 tot 19,2 miljard EUR voor bedrijven die met overheidsdiensten te maken hebben - werkdocument van de diensten van de Commissie (2022) 721.

39 Tijdens de conferentie over digitalisering bij de coördinatie van de sociale zekerheid en arbeidskaarten en in de werkgroep over digitalisering waren veel belanghebbenden het erover eens dat er behoefte is aan meer interoperabiliteit, standaardisering van gegevens en automatisering.

40 80 % van de respondenten op de vragenlijst voor de conferentie over digitalisering bij de coördinatie van de sociale zekerheid en arbeidskaarten was van mening dat de EU en de lidstaten meer zouden moeten investeren in i) grensoverschrijdende interoperabiliteit op aanverwante beleidsterreinen en ii) automatisering.

41 De Commissie werkt aan manieren om de uitoefening van de rechten van belastingplichtigen te vergemakkelijken en de fiscale verplichtingen te vereenvoudigen, zoals aangekondigd in het actieplan voor billijke en eenvoudige belastingheffing ter ondersteuning van de herstelstrategie.

42 Artikel 4 van het voorstel van de Commissie voor een richtlijn om het gebruik van digitale instrumenten en processen in het vennootschapsrecht verder uit te breiden en te moderniseren voorziet in een beoordeling van de potentiële interoperabiliteit tussen het systeem van gekoppelde registers (Business Registers Interconnection System, BRIS) en andere systemen (bijvoorbeeld op het gebied van belastingen en sociale zekerheid). Het BRIS biedt gratis toegang in alle EU-talen tot bedrijfsinformatie die direct uit de nationale handelsregisters is verzameld.

gemeenschappelijke normen voor de uitwisseling van gegevens zorgvuldig worden beoordeeld. Daarbij moet rekening worden gehouden met de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid, alsook met juridische en organisatorische kwesties.

Ook de uitdagingen op het gebied van privacy en gegevensbescherming moeten aan de orde worden gesteld, met name wanneer meer uitwisseling van gegevens mogelijk wordt gemaakt. Ook bij het gebruik van algoritmen of artificiële intelligentie zijn grondige voorzorgsmaatregelen nodig, onder meer om personen te beschermen tegen het risico van vooringenomenheid en discriminatie.

Er zullen regelmatig uitwisselingen op hoog niveau met de lidstaten plaatsvinden om de belangrijkste te nemen maatregelen te bespreken en de vooruitgang te monitoren en te evalueren.

De Commissie zal:

- in 2024 een studie starten naar ontwikkelingen op langere termijn op het gebied van de digitalisering van de coördinatie van de sociale zekerheid. Daarbij zullen onder meer:
    - – voortbouwend op de input van de ELA, de lidstaten, socialezekerheidsinstellingen, sociale partners en andere belanghebbenden – de behoeften, de kosten en de baten worden geanalyseerd van meer interoperabiliteit op nationaal vlak en over grenzen en sectoren heen.
- nagaan of de procedures voor het vrije verkeer van personen en werknemers in de EU verder kunnen worden vereenvoudigd en gestroomlijnd met het oog op een probleemloze digitale interactie.
- eenmaal per jaar bijeenkomsten op hoog niveau met de lidstaten organiseren om de verdere digitalisering, standaardisering en automatisering bij de coördinatie van de sociale zekerheid te bespreken en te ondersteunen, waardoor het vrije verkeer en de arbeidsmobiliteit worden vergemakkelijkt, onder meer dankzij meer interoperabiliteit met andere relevante sectoren.

De Commissie roept de lidstaten en alle belanghebbenden op om:

- actief bij te dragen tot de verwezenlijking van een meer digitaal geïntegreerd systeem voor de coördinatie van de sociale zekerheid door te blijven investeren in de inspanningen op nationaal niveau ter bevordering van digitalisering, waarbij terdege rekening wordt gehouden met de ontwikkelingen op EU-niveau en in andere lidstaten.

5. Conclusies

Dankzij digitalisering kunnen burgers hun socialezekerheidsrechten gemakkelijker grensoverschrijdend uitoefenen: obstakels voor vrij verkeer en arbeidsmobiliteit worden afgebouwd, waardoor het voor mensen gemakkelijker wordt om in de EU te reizen en in andere lidstaten te wonen, te werken of te studeren. Digitalisering helpt ook fraude voorkomen en verlicht de administratieve lasten voor bedrijven die in het buitenland diensten verlenen, door de procedures te vereenvoudigen. Zo wordt uiteindelijk duurzame groei gestimuleerd en het concurrentievermogen versterkt.

De afgelopen jaren is aanzienlijke vooruitgang geboekt, maar voor een probleemloze en lastenvrije interactie voor mobiele burgers en bedrijven is het van essentieel belang de

maatregelen op EU- en nationaal niveau op te schalen met het oog op meer geautomatiseerde, interoperabele en geïntegreerde nationale socialezekerheidsstelsels.

De Commissie is vastbesloten de lidstaten en nationale overheden te begeleiden en te ondersteunen bij hun inspanningen om de digitale transformatie in heel Europa te versnellen.

De voortdurende betrokkenheid en verdere politieke en financiële inzet van de lidstaten blijven noodzakelijke voorwaarden voor de opbouw van een digitaler Europa – onder meer op het gebied van de coördinatie van de sociale zekerheid – ter ondersteuning van het vrije verkeer en faire arbeidsmobiliteit.

Alle afbeeldingen © Images © stock.adobe.com